

at sanitaire Hensyn gjorde det nødvendigt ikke at indskrænke sig til, hvad der maatte være det aabenbart Naturlige og først forekomme at være tilstræffeligt, nemlig at indskrænke sig til Expropriation af Gader, Veie, Pladser o. s. v., men at man maatte gaae til en Expropriation en bloc, men jeg tilloob mig specielt at fremhæve, at vilde man gjøre det, saa var det sikkert, vist, afgjort og uimodsigeligt; at der var enkelte Grunde, som paa ingen Maade kunde rammes deraf — ja, de kunde rammes af det Hensyn, som Ministeren gjorde gjældende nemlig Duffet om den frie Benyttelsesret; men det er ikke ham, jeg nu besvarer — og det var dette, der specielt skulde modbevise, for at vi skulde kunne give vor Stemme til Loven. Og hvorledes svarede den ærede Landstingsmand (Lehmann) derpaa? Med hvor stor Dygtighed han end udtrykte sig og hvor meget Talent han end anvendte, syntes han dog ikke at give noget fyldestgjørende Svar. Jeg hørte opmærksomt efter og haaber ikke at have overhørt Noget af væsentlig Indflydelse. Han sagde: „den endelige Plan foreligger ikke, og vi kunne altsaa ikke vide, om det vil blive disse Grunde, der ville blive inddragne under den“; men saa svarer jeg: Lad os see den endelige Plan, lad os opsaette Beslutningen indtil da, og vilde det ikke være naturligt, at vi gjenemgaae Planen Stykke for Stykke og først efterat have gjort det give vort Samtykke. Men, sagde den ærede Landstingsmand, som vel søgte, at dette ikke var noget aldeles tilfredsstillende og slaaende Argument, og derfor vel ogsaa søgte efter andre Argumenter: det bør forudsættes, at Regjeringen — thi det er kun en Bemyndigelse, vi give den — under saadanne Omstaendigheder ikke vil bringe Expropriationen i Anvendelse, Loven siger ikke bestemt, at nogen saadan Expropriation skal finde Sted, den giver kun Bemyndigelse til at lade den foregaae. Jeg vil saa godt som Noget troe, at Regjeringen steds vil være Metfærdighedens første Haandhæver, men det gaaer ikke an at vestage en Lov, som synes at staae i Strid med Metfærdigheden, stolende paa, at Regjeringen vil varetage det Fornødne. Det var, hvad jeg væsentligt troer anførtes fra den ærede Landstingsmands Side imod, at jeg

havde bemærket, at Expropriationens Omfang var for stort. Ligesaa lidt som jeg kan indrømme det Afgjørende heri, ligesaa lidt kan jeg indrømme, at hvad der er anført med Hensyn til Størrelsen af Expropriationssummen — som jeg formeente ikke var nogen fuldstændig Erstatning — paa nogen Maade kunde afgjøre Sagen eller rømme, hvad jeg anførte. At der ved slige Taxationer sædvanlig skulde være Tale om at give urimelige Vederlag, kan jeg paa ingen Maade indrømme. Jeg gaaer ud fra, at naar der udtrykkelig er fastsat, at der skal gives Vederlag efter visse bestemte Regler, saa maae vi antage, at Reglerne følges, og hverken give formeget eller for lidt. Jeg troer heller ikke, at der faktisk skulde være Tilbøielighed til at give for rundelig Godtgjørelse; mig er det idetmindste bekjendt, at der er Mange, der ikke bele den ærede Landstingsmands Anstuelser i saa Henseende. Det, hvorpaa jeg lægger Vægt, er, at hvor rundeligt Vederlaget end er, skulle Reglerne iagttages, og naturligvis skal der under ingen Omstaendighed gives Vederlag for Andet end det, som virkelig eies af vedkommende Eier, og derfor formener jeg, at der ikke kan anføres saadanne Exemppler som de, den ærede Landstingsmand gjorde gjældende, som at man exproprierer et Stykke Jord, der bliver brugt til en Banegaard, og at man da ikke skulde betale det efter den større Værdi, som Anvendelsen giver det; deri ere vi enige. Men min Paaastand er den, at disse Eiere, naar Expropriationen rammer dem, ville være i Besiddelse af den ubvidelelige Blygselighed, der vil blive en Følge af Beslutningen om, at Kjøbenhavn skal være en aaben By, og jeg viser stadig hen til det Tankeexperiment, som jeg har gjort gjældende. Lad os sammenligne det med den ærede Talers Exempel om den frugtbringende Anvendelse af Eiendommen til en Banegaard; bliver der ingen Banegaard, saaer Eiendommen ikke denne forpædede Værdi, og det vilde altsaa være et aldeles ubilligt Krav, naar denne Eier vilde forlange et større Vederlag. Hvorledes komme derimod disse Eiere af Grundene udenfor Kjøbenhavn til at staae, naar Fæstningen bliver nedlagt og Expropriationen forkastet? De ville da komme til at staae saaledes, at de med Nødvendighed